

Izglītības un zinātnes ministrija

Valņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67226209, e-pasts pasts@izm.gov.lv, www.izm.gov.lv

Jaunatnes konsultatīvās padomes 31.03.2021. sēdes protokols

Sēdes norise: 2021. gada 31. marts, plkst.15:00.

Sēdes norises vieta: tiešsaistes platforma Zoom.

Sēdi vada:

I.Šuplinska - Izglītības un zinātnes ministre

Sēdē piedalās:

R.Ķeņģe - Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktora vietniece jaunatnes jomā

I.Arndte-Kokare - Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente

A.Jansone - biedrības "Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija" valdes priekšsēdētāja

G.Jēkabsone – biedrības "Latvijas Mazpulki" padomes priekšsēdētāja

L.Kalniņa Roderte - biedrības "Creative Minds for Culture" valdes priekšsēdētāja

M.Lācis - biedrības „Latvijas Jaunatnes padome” viceprezidents

R.Manuilovs – biedrības "Jaunatne smaidam" valdes loceklis

V.Muižniece-Briede - Veselības ministrijas Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā eksperte

D.Sproģe – Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras direktore

K.Sproģe - Latvijas Studentu apvienības valdes locekle

R.G.Tauriņš - biedrības "Klubs "Māja" – jaunatne vienotai Eiropai" pārstāvis

Z.Zvaigzne – biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” Jaunatnes lietu speciāliste

Sēdē piedalās pilnvarotie pārstāvji:

S.Gertnere – biedrības "Streetbasket" pārstāve

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Sēdē piedalās uzaicinātie pārstāvji:

E.Ūdris - Pusaudžu resursu centra pārstāvis

M.Kolberga – Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras Projektu vadības un uzraudzības daļas vadītāja

R.Mencendorfa – biedrības „Latvijas Jaunatnes padome” pārstāve

V.Siksna - Ozolnieku novada Jaunatnes lietu nodaļas vadītājs

K.Leitāne - Siguldas novada pašvaldības pārstāve

L.Ūzele - Saldus jaunatnes atpūtas un iniciatīvas centra vadītāja

S.Vigule - Jūrmalas Bērnu un jauniešu interešu centra jaunatnes lietu speciāliste

D.Lepere - Talsu novada Bērnu un jauniešu centra direktore

J.Grīse - Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācijas Sabiedrības integrācijas pārvaldes Jaunatnes lietu speciāliste

I.Skuja - Labdarības organizācijas "Palīdzēsim.lv" vadītāja

R.Buraka - Olaines novada pašvaldības Jaunatnes darbiniece

L.Baškere - Gulbenes novada jauniešu centra “Bāze” sabiedrisko attiecību speciāliste

E.Peļša - Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta

Sporta un jaunatnes pārvaldes Jaunatnes nodaļas galvenā speciāliste – eksperte

D.Rībena - Rīgas jauniešu centra “KANIERIS” vadītāja

E.Ziediņa - Jēkabpils Bērnu un jauniešu centra Jaunatnes lietu speciāliste

Sēdē nepiedalās:

R.Elbakjans - biedrības “Streetbasket” valdes loceklis

D.Bukonte - biedrības „Latvijas Darba devēju konfederācija” Nozaru ekspertu padomju koordinatore

E.Gladina - biedrības “Urban Move” pārstāve

A.Kice - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības Jauniešu padomes koordinētāja

E.Muktupāvels - biedrības “Bērnu un jauniešu centrs „Dari Vari”” valdes priekšsēdētājs

L.Neikens - Labklājības ministrijas Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākais eksperts

I.Mazūdre - Jelgavas Izglītības pārvaldes galvenā speciāliste / biedrības „Latvijas Lielo pilsētu asociācija” pārstāve

A.Norvele – biedrības „Protests” pārstāve

D.Ošeniece - Valsts izglītības satura centra Neformālās izglītības departamenta Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas vecākā referente

J.Ozols - Biedrības “Vidusdaugavas NVO centrs” pārstāvis

M.Šteins - biedrības "Jauniešu organizācija "Nītaureņi"" valdes priekšsēdētājs

Sēdi protokolē:

D.Garšva - Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākais referents

Darba kārtība

1. Covid-19 pandēmijas ietekme uz jauniešu psihoemocionālo veselību.
2. Iniciatīvas darbā ar jaunatni, lai mazinātu pandēmijas negatīvo ietekmi uz jauniešu psihoemocionālo veselību.
3. Citi jautājumi.

I.Šuplinska - Atklāj Jaunatnes konsultatīvās padomes sēdi.

1. Covid-19 pandēmijas ietekme uz jauniešu psiho-emocionālo veselību

E.Ūdris - prezentē recenzētas starptautiskās zinātniskās literatūras apkopotu informāciju par Covid-19 pandēmijas ietekmi uz jauniešu psiho-emocionālo veselību.

I.Šuplinska - norāda, ka neskatoties uz to, ka prezentācijā dominēja globālie dati, situācija Latvijā ir ļoti līdzīga, kas parādās arī citos pētījumos par jauniešu psiho-emocionālās veselības izmaiņām, kas ir pamats Ministru kabineta diskusijām par turpmāko rīcību pandēmijas laikā, tai skaitā ierobežojumu pārskatīšanai darbā ar jaunatni. Jautā, vai ir kādi pētījumi, kas parāda vai jauniešu psiho-emocionālais stāvoklis vairāk ietekmējas no individuālajiem vai kopējiem ierobežojumiem.

E.Ūdris - informē, ka ierobežojumi nerada sekas tik lielā apmērā kā citi riska faktori. Piemēram, svarīgi ir, vai jauniešiem ir pieejams atbalsts un kāda ir vide viņu ģimenē.

I.Šuplinska - piekrīt, ka atsevišķiem faktoriem ir liela ietekme uz jauniešu psiho-emocionālo stāvokli. Informē, ka nesen ir notikusi tikšanās ar Latvijas izglītības vadītāju asociāciju, kurā tika informēts, ka vissliktāk šobrīd jūtas tieši tie jaunieši, kuri iepriekš savā ikdienā ir bijuši aktīvi līderi un kam iepriekš nav novērotas riska grupas pazīmes. Tāpat tikšanās laikā ar N.Konstantinovu tika uzsvērts, ka kopējie ierobežojumi ir saasinājuši jauniešu riska grupas klīniskos gadījumus, kam par iemeslu ir izmaiņas jauniešu ierastajā dzīves rītmā.

Padome pieņem zināšanai Pusaudžu resursu centra sniegto informāciju.

2. Iniciatīvas darbā ar jaunatni, lai mazinātu pandēmijas negatīvo ietekmi uz jauniešu psihoemocionālo veselību

R.Keņģe - prezentē aptaujas "Darbs ar jaunatni Covid-19 pandēmijas laikā" rezultātus un priekšlikumus Covid-19 ierobežojumu mazināšanai darbā ar jaunatni, uzlabojoties epidemioloģiskajai situācijai.

M.Lācis - pateicas ministrijai par paveikto darbu un nevalstiskā sektora iesaisti.

A.Jansone - atzīmē, ka pašreizējā situācijā, kad sportam jau ir mazināti ierobežojumi, bet darbam ar jaunatni tādi vēl nav, sabiedrībā rodas nepārprotami signāli par SPKC un Veselības ministrijas (turpmāk - VM) neuzticēšanos darbu ar jaunatni veicējiem un nevajadzīgi pretnostata divas sevi papildinošas darbības jomas. Norāda, ka no Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk - IZM) prezentācijas ir saprotams, ka darbs ar jaunatni klātienē var tikt veikts tikai riska grupu jauniešiem, savukārt iepriekš prezentētais pētījums liecina, ka ar grūtībām pašlaik saskaras gandrīz visi jaunieši. Jautā, vai šāda pieeja neveicinās normatīvā regulējuma dažādo interpretāciju. Aicina sniegt iespēju veikt darbu ar jaunatni tiem, kas spēj nodrošināt arī drošības pasākumus jau šobrīd.

M.Lācis - attiecībā uz darbu ar jaunatni aktivitātēm aicina ievērot vienlīdzības principu, paredzot vienlīdzīgas iespējas ar interešu izglītību un sporta aktivitātēm.

I.Šuplinska - lūdz VM sniegt viedokli par minēto jautājumu.

V.Muižniece-Briede - norāda, ka šobrīd nav kompetenta atbildēt uz jautājumiem, kas skar ierobežojumu mazināšanu darbā ar jaunatni. Informē, ka adresēs šo jautājumu pēc piederības un sniegs nepieciešamo informāciju Jaunatnes konsultatīvās padomes dalībniekiem.

I.Šuplinska - informē, ka plānotajos atvieglojumos tiek paredzēts nodrošināt darbu ar jaunatni jauniešiem ar ierobežotām iespējām grupās līdz 10 cilvēkiem ārtelpās. Norāda, ka galvenās bažas veicot darbu ar jaunatni ir dalībnieku plūsma, kas saīdinājumā ar jau pieminētajām interešu izglītības un sporta aktivitātēm ir grūtāk apzināma, ņemot vērā darbu ar jaunatni plašo pakalpojumu klāstu. Atzīmē, ka tas ir iemesls kāpēc darbs ar jaunatni 1. soli netiek atbrīvots no plašākiem ierobežojumiem.

D.Sproģe – jautā, vai pasliktinoties kopējai saslimstības situācijai darbs ar jaunatni atkal netiks ierobežots. Jautā, kas varētu būt pasliktinošie faktori.

I.Šuplinska - informē, ka šie ietekmes faktori ir saslimstības rādītāju 20% pieaugums, slimnīcu noslogojuma 70% pieaugums, situācija, ja saslimstības rādītājos dominē jaunu cilvīņu saslimstības gadījumu skaits.

A.Jansone – izsaka asu kritiku VM, pauž neizpratni par to, ka neskatoties uz darba kārtības pieejamību vēl 10 darbdienu pirms sēdes, VM nav deleģējusi personu, kas ir kompetenta jautājumā, kas skar valstī noteiktos Covid-19 ierobežojumus. Norāda, ka, neskatoties uz ierobežojumiem, šobrīd jaunieši savā brīvajā laikā pulcējas, neievērojot valstī noteiktos ierobežojumus – gan iekštelpās, gan ārtelpās, tie lieto alkoholu un citas apreibinošas vielas, tiem ir dzimumattiecības bez aizsargāšanās līdzekļiem, tie zvana / raksta uz krīzes tālruniem lūdzot palīdzību. Šādu situāciju vērtē kā ņirgāšanos par darbu ar jaunatni veicējiem, kas ievēro darbu ar jaunatni noteiktos ierobežojumus. Norāda, ka tieši darbu ar jaunatni veicējiem ir iespēja ietekmēt jauniešu uzvedību, tāpēc aicina veidot ciešāku sadarbību starp VM un jaunatnes darbiniekiem, uzticēties darbu ar jaunatni veicējiem.

V.Muižniece-Briede - nepiekrīt izteiktajai kritikai, norādot, ka viņas tiešajā kompetencē ir veselības veicināšana, tai skaitā psihiskās veselības veicināšanas aktivitātes, kas ir viens no šīs sēdes galvenajiem tematiem, proti, jauniešu psiho-emocionālā stāvokļa uzlabošanas aktivitātes.

I.Šuplinska - aicina VM sniegt informāciju par šobrīd paveikto jauniešu psiho-emocionālā stāvokļa uzlabošanas jomā.

V.Muižniece-Briede - informē, ka 25.02.2021. Valsts sekretāru sanāksmē ir izsludināts "Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2021.-2027. gadam" projekts, kurā ir ietverta virkne pasākumu, kas ir vērsti uz iedzīvotāju psiho-emocionālās labklājības veicināšanu, tai skaitā pasākumi sabiedrības izglītošanai un informēšanai dažādām mērķgrupām par psihiskās veselības jautājumiem, organizējot pasākumus/atbalsta grupas psihiskās un emocionālās veselības stiprināšanai (piemēram, bērnu emocionālā audzināšana vecākiem, stresa vadība u.c.). Tāpat šobrīd ir pieejams Psihiskās veselības aprūpes pieejamības uzlabošanas plāns 2019.-2020. gadam. Vienlaikus šobrīd Eiropas Sociālā fonda ietvaros norit kampaņa par stigmatizāciju psihiskās veselības jomā "Viss ir Norma", tās mērķis ir veidot priekšstatus un izpratni par psihiskās veselības slimību norisi un ārstēšanu. Ar 12 video palīdzību, sabiedrībai tiek skaidrotas biežāk sastopamās ar psihisko veselību saistītās diagnozes. Kampaņa turpināsies līdz 2021. gada augustam. Vienlaicīgi ESF projekta ietvaros šobrīd norisinās Psihiskās veselības veicināšanas un profilakses programma 7.–9. un 10.–12. klašu skolēniem ar mērķi veicināt skolēnu zināšanas par psihisko veselību.

I.Šuplinska - aicina VM pievienoties IZM informatīvā ziņojuma sagatavošanā par jauniešu psiho-emocionālo stāvokli valstī un pasākumiem tā uzlabošanai.

R.Manuilovs – lūdz VM rast iespēju izplatīt informāciju par šobrīd aktuālajām aktivitātēm un kampaņām, kas ir vērstas uz jauniešiem un to psiho-emocionālā stāvokļa uzlabošanu.

M.Lācis – pievienojas R.Manuilova lūgumam.

M.Kolberga - jautā vai jaunieši ar trauksmes izpausmēm un depresiju ir klasificējami, kā jaunieši ar garīgās veselības traucējumiem, jeb tās ir uzskatāmas par diagnozi

I.Šuplinska – vērš uzmanību, ka primāri būtu jāveicina jauniešu garīgā labsajūta nevis jācenšas noteikt to diagnozi.

D.Sproģe - atzīmē, ka, lai nevairotu jauniešus ar diagnozi, ir jāstrādā ar jauniešiem, kas saskaras ar pirmajām grūtībām.

Padome pieņem zināšanai IZM sniegto informāciju.

M.Kolberga - prezentē programmas "Atbalsts jauniešiem Covid-19 pandēmijas radīto seku mazināšanai" projektu.

A.Jansone – jautā IZM un JSPA pārstāvjiem, kāda, viņuprāt, ir padomes loma un atbildība un kāpēc programmas informatīvie materiāli netika prezentēti padomei iepriekš.

R.Keņģe - norāda, ka programma ir vēl saskaņošanas procesā līdz ar to, būtisku komentāru gadījumā, aicina padomes locekļus sniegt savu viedokli par to.

A.Jansone - jautā kāpēc šī prezentācija netika izplatīta pirms sēdes kā rezultātā laiks tiek tērēts prezentācijai nevis diskusijai par programmu. Atgādina, ka jau iepriekš padomes sēdēs ir izteikts aicinājums izsūtīt sēdes prezentāciju materiālus vēl pirms sēdes norises.

R.Keņģe - informē, ka prezentācija pirms sēdes netika izplatīta, jo iepriekš pielietotā prakse ir izsūtīt prezentācijas pēc sēdes.

D.Lepere - lūdz precizēt vai programmas ietvaros noteiktais ierobežojums pašvaldībām iesniegt maksimums trīs projektus nozīmē, ka projektu var iesniegt vienas pašvaldības trīs dažādas iestādes vai arī šis ierobežojums attiecas arī uz pašvaldības līmeņa nevalstiskajām organizācijām.

M.Kolberga – skaidro, ka šāds projektu skaita ierobežojums ir attiecināms tikai uz vienas pašvaldības iestādes iesniegtajiem projektiem, nevalstiskās organizācijas pēc teritoriālās piederības netiek ierobežotas.

D.Sproģe – vērš uzmanību, ka konkursa mērķis ir nodrošināt aktivitātes maksimālu reģionālo pārklājumu.

I.Šuplinska – aicina padomes dalībniekus sniegt savus priekšlikumus konkursa nolikumam.

A.Jansone - apgalvo, ka nav ņemts vērā nacionālā mēroga jaunatnes organizāciju aspekts.

I.Šuplinska – norāda, ka nacionālā mēroga jaunatnes organizācijas pārstāv salīdzinoši nelielu jauniešu skaitu, savukārt konkursa mērķis ir nodrošināt maksimālu reģionālo pārklājumu, lai sniegtu nepieciešamo atbalstu pēc iespējas lielākam jauniešu skaitam.

R.Keņģe - norāda, ka priekšlikums ir tapis sadarbībā ar Latvijas Jaunatnes padomi (turpmāk -LJP) un Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru.

M.Lācis – vērš uzmanību, ka nacionālās organizācijas bija iesaistītas priekšlikuma tapšanā sniedzot savu viedokli LJP.

G. Jēkabsone - jautā vai būs iespējams īstenot arī starpreģionālus projektus

M.Kolberga - informē, ka šāda iespēja pastāvēs, vienlaicīgi tiks vērtēts aktivitāšu faktiskais reģionālais pārklājums

Padome vienojas sniegt priekšlikumus konkursa nolikuma uzlabošanai, līdz 2021. Gada 7. aprīlim.

3. Citi jautājumi

I.Šuplinska – aicina līdz 2021. gada 7. aprīlim pieteikt nākamās sēdes izskatāmos jautājumus

A.Jansone – aicina nākamajā sēdē izskatīt darba ar jaunatni kvalitātes jautājumu

Sēde tiek slēgta plkst. 17:00.

Pielikumā:

1. Pusaudžu resursu centra prezentācija “Covid-19 pandēmijas ietekme uz jauniešu psihoemocionālo veselību”;
2. Aptaujas "Darbs ar jaunatni Covid-19 pandēmijas laikā" rezultātu prezentācija;

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

3. Programmas "Atbalsts jauniešiem Covid-19 pandēmijas radīto seku mazināšanai" prezentācija.

Padomes priekšsēdētāja

I.Šuplinska

Dāvids Garšva 67047958
Davids.Garsva@izm.gov.lv